

Frenk Lojd Rajt

Frenk Lojd Rajt (engl. Frank Lloyd Wright; 1867-1959) bio je američki arhitekta, pisac i predavač koji je projektovao više od 1000 objekata, od kojih su 532 realizovana.

Rajt je verovao u oblikovanje struktura koje su u harmoniji sa ljudskom prirodom i okolinom, filozofiju je nazvao organska arhitektura. Ova filozofija je najbolje predstavljena Kućom na vodopadu Falingvoter (1935), koja je bila prozvana kao najbolje delo američke arhitekture svih vremena.

Polazeći od Salivenovog principa jedinstva forme i funkcije, Rajt razvija ideju "organske arhitekture" koja podrazumeva harmoničan odnos i neodvojivost celine i delova i oponašanje prirodnih procesa u arhitekturi; načelu "organskog" Rajt pridodaje simboliku američke kulture nezavisnosti, on je izraz anti-klasicizma i anti-evropocentrizma; vezan je za topografiju i vegetaciju.

Frenk Lojd Rajt

Kuća Vinslou

1893-94

Preteča njegovog "prerijskog stila"; ovde će primeniti klizne i krilne prozore, da bi ih kasnije napustio i zamenio samo krilnim);

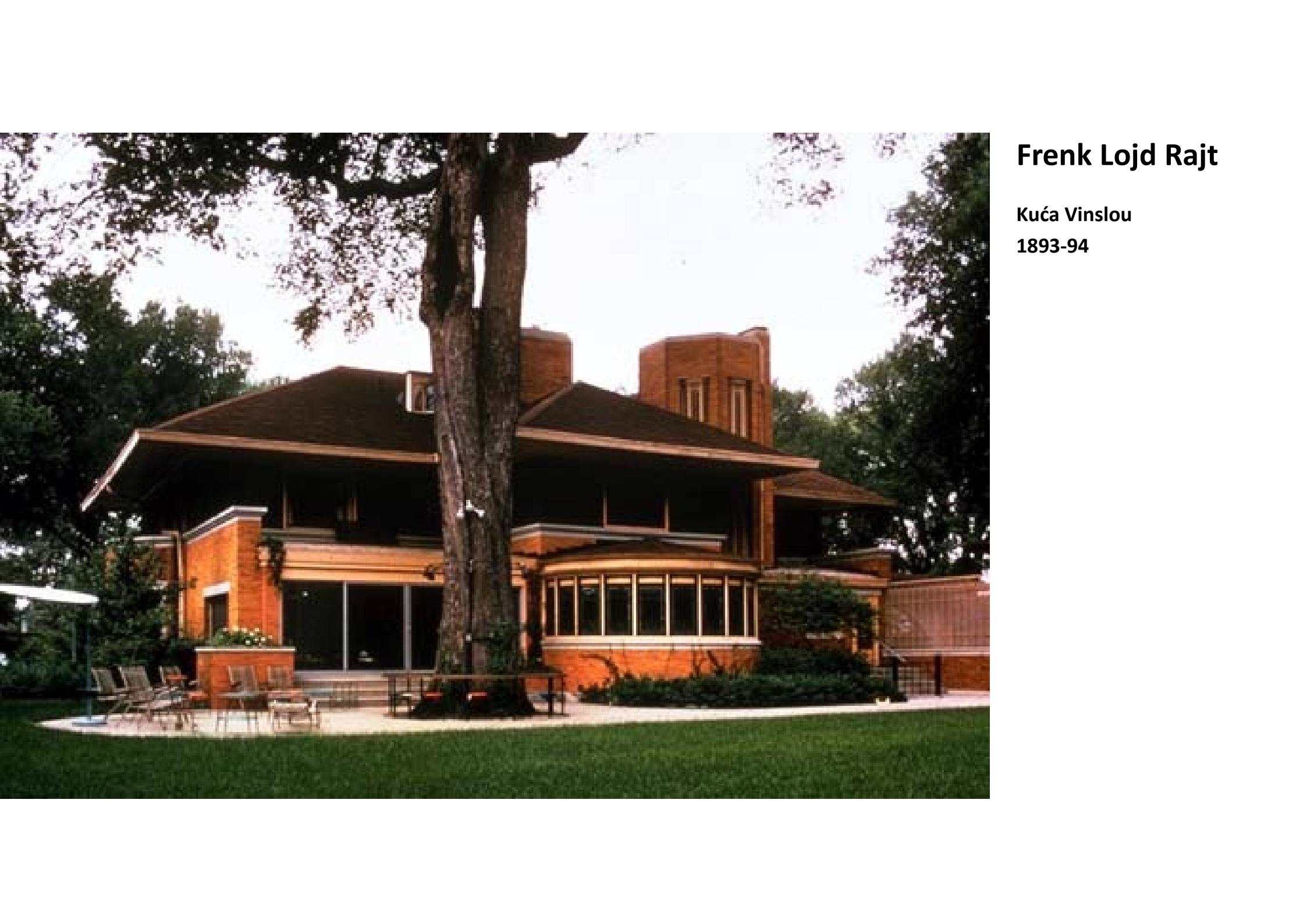
Snažan uticaj Salivena vidan naročito na reljefnoj dekoraciji gornje zone fasade

Monumentalizacija ulične fasade

Dva lica zgrade: ulična - gradska i dvorišna fasada - haotična i ornamentika, bela fasada), asimetrija dvorišnog dela;

Prvi put prerijski prepušten četvorovodni krov; naglašen kamin, oko kog se organizuje ceo prostor - ceremonijalno jezgro kuće

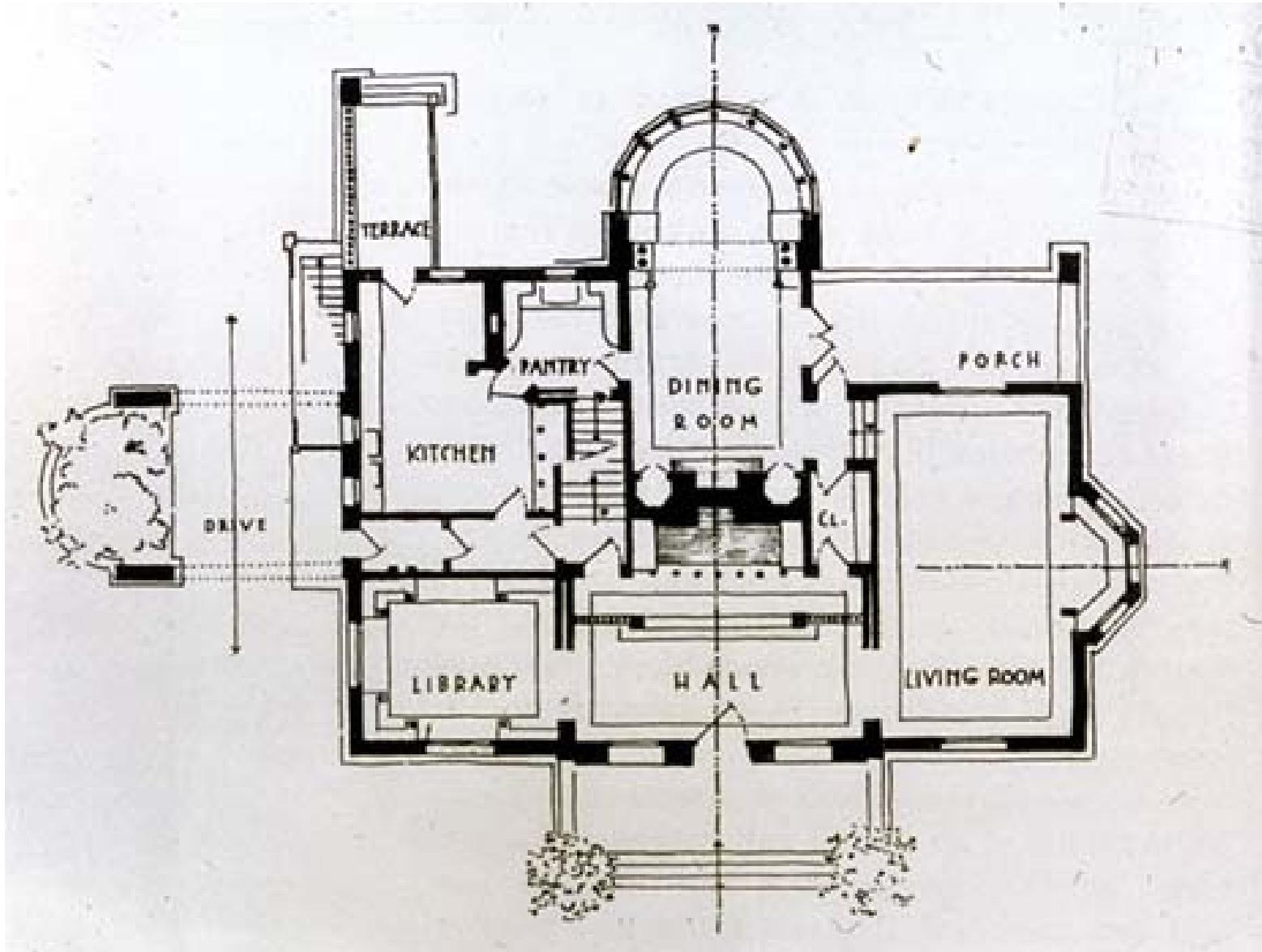

Frenk Lojd Rajt

Kuća Vinslou
1893-94

Frenk Lojd Rajt

Kuća Vinslou
1893-94

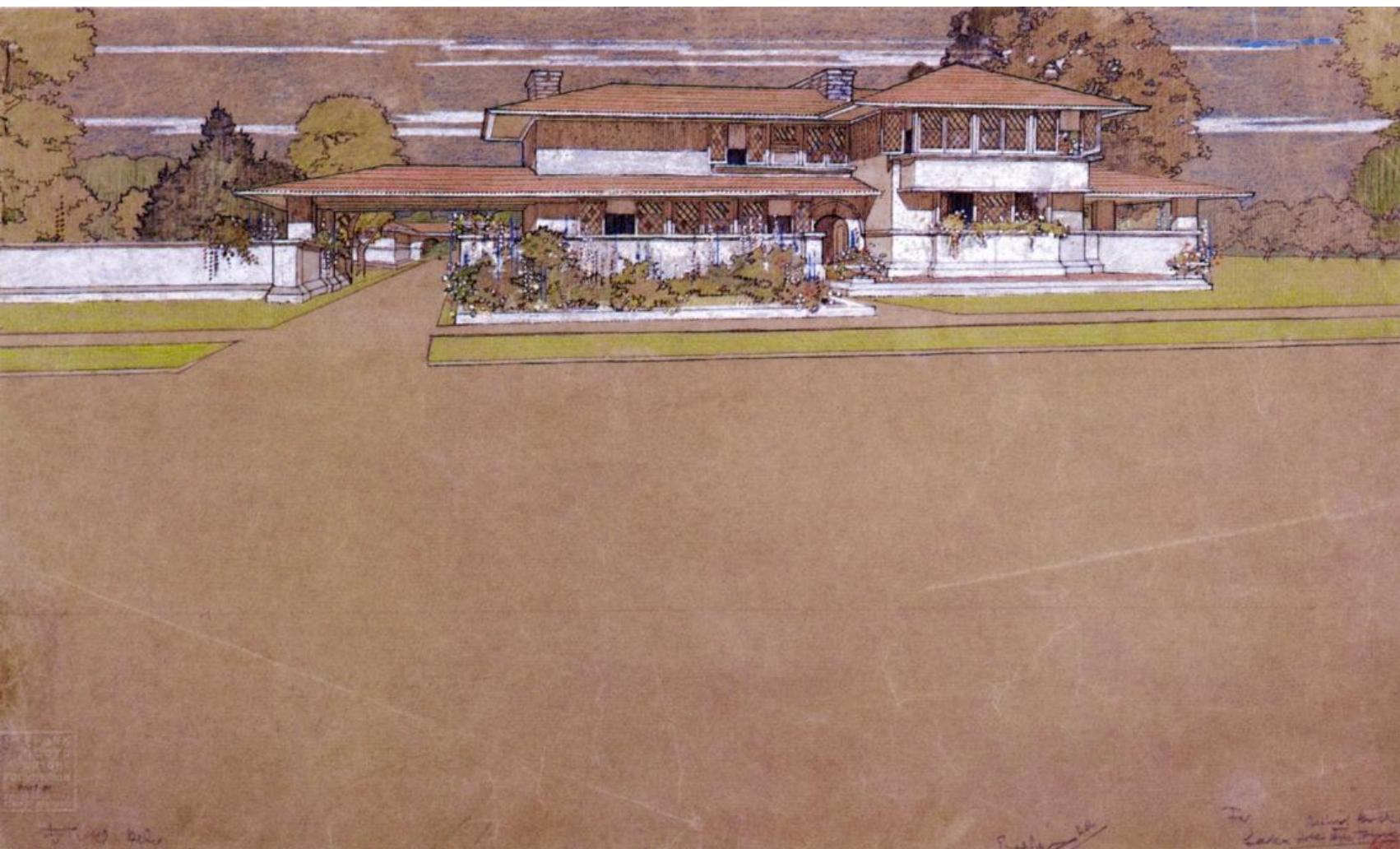

Frenk Lojd Rajt

"Prerijski stil"

Sinteza koja je proizašla iz njegovog spajanja japanske estetike i postojeće arhitekture srednjeg zapada, uključujući detalje tjudor stila i pokreta Art&Crafts, proizvodi jednostavnost kuća "prerijske škole".

1901. objavljuje dva projekta "Prerijska kuća" - nezavisni tip porodične kuće u zelenom ravničarskom okruženju; otvoren plan, horizontalno prostiranje, prepušteni krovovi blagog nagiba, niski zidovi, organizacija oko kamina, dimnjačka vertikala kao kontrapunkt.

Frenk Lojd Rajt

“Prerijski stil”

Kuća Vilits, Hajlend Park,
1902.

krstata osnova; plan razvijen
oko kamina, prostori se
slobodno prelivaju jedan u
drugi; horizontalnom
razvijenošću kuća se stapa sa
okolinom (naglašena drvena
konstrukcija; beli paneli - ako
je beton – obojeni)

Frenk Lojd Rajt

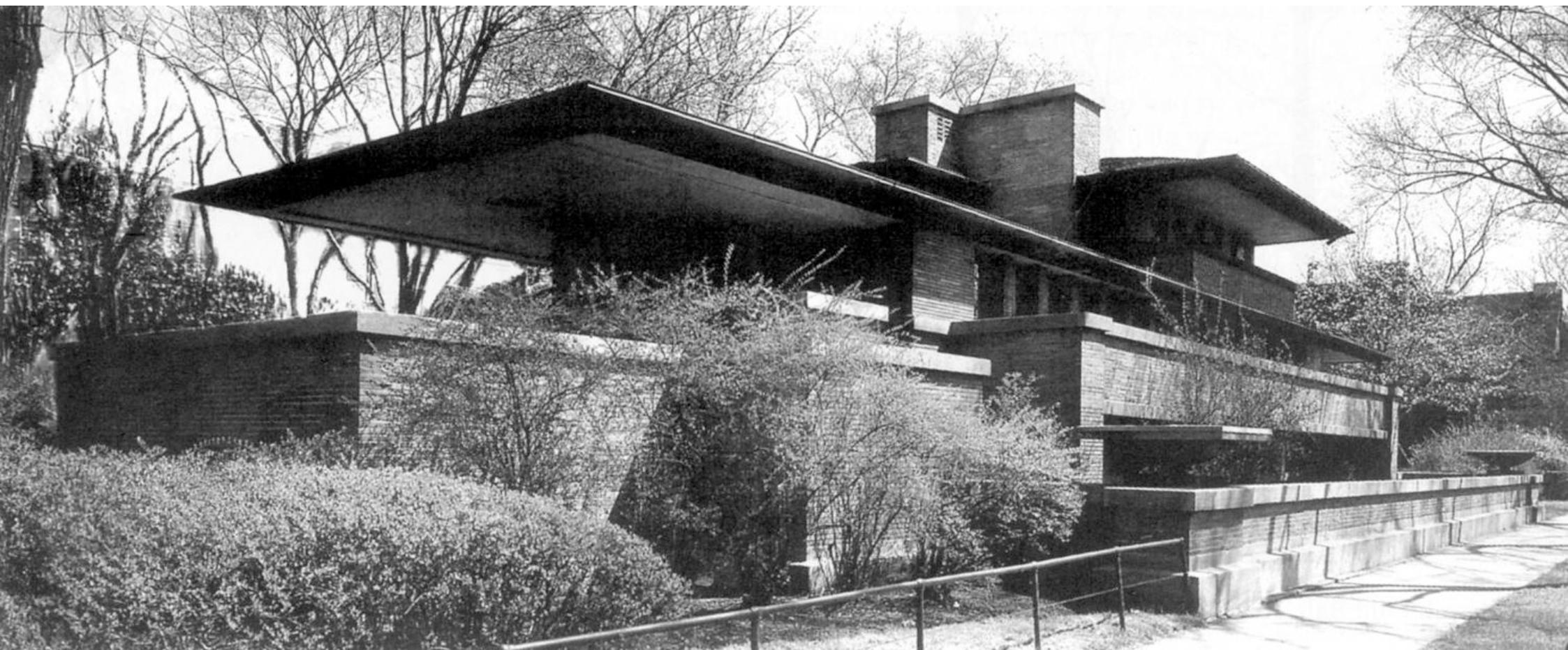
“Prerijski stil”

Kuća Martin, Bafalo, 1904.

Osnova u kvadratnom modulu, zrelost stila; horizontalne trake krilnih prozora - sve se više pretvaraju u oblikovnu dominantu (sve karakteristike japanske kuće; vitraži)

Frenk Lojd Rajt

Robie House 1908-09.

Frenk Lojd Rajt

"Prerijski stil"

Robie House 1908-09.

Finale serije "prerijskih" kuća; kuća u gradu - aksijalno komponovanje volumena duž ulice (pešaci na trotoaru ne vide vlasnika na terasi, a on njih vidi); horizontalni potezi naglašeni dimnjačkim konzolnim prepustima krova; ritmizacija je ostvarena podelom prozorskih nizova

Frenk Lojd Rajt

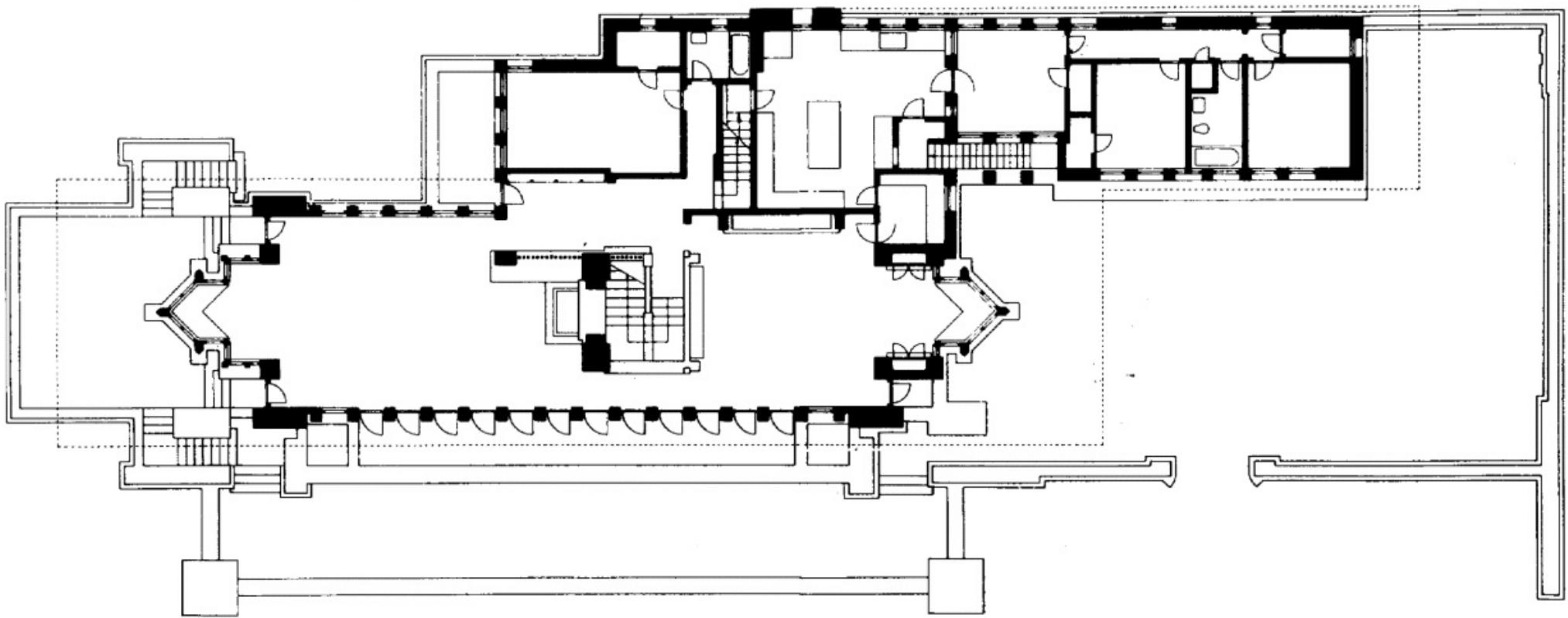
Robie House 1908-09.

Najzrelijiji oblik Wrightove predratne arhitekture kako u rasporedu unutrašnjih prostorija tako i u spoljnem oblikovanju. U težištu - dimnjaci, kamini, unutrašnje stepenište. Oko jezgra grupišu se glavne prostorije. Spoljna plastika - horizontalni potezi u oba pravca.

Naglašeni jako isturenim strehama koje zasenjuju prozore. Vertikalna ritmizacija postignuta jednakom podelom prozorskih nizova - podređen značaj u kompoziciji celine.

Frenk Lojd Rajt

Frenk Lojd Rajt

Robie House 1908-09.

CardCow.com

Frenk Lojd Rajt

Frenk Lojd Rajt

Kuća Kaufman (Fallingwater)
Bear Run, Pensilvanija, 1936.

Letnjikovac za porodicu
Kaufman - "kuća na vodopadu"
Projektovana u jednom danu;
izranja iz prirodne stene ;
dramatični konzolni prepusti;
kamen i beton, veza eksterijera
i enterijera ;
Sinteza "organskog" principa i
kubističkih uticaja, usklađenost
masa (terase kao da lebde nad
pošumljenom okolinom,
centralizovana - sa ognjištem),
horizontala i vertikala;

Frenk Lojd Rajt

Kuća Kaufman
(Fallingwater)
Bear Run, Pensilvanija,
1936.

Izraz Rajtove opsednutosti životom u prirodi (zidovi od grubog kamena, a pod popločan nepravilnim kamenim pločama; stepenice iz unutrašnjeg prostora -> ka vodopadu (veza sa prirodom); beton od koga je kuća i koji Rajt ne vrednuje naročito, hteo je prvo obložiti zlatnim listićima;

Frenk Lojd Rajt

Kuća Kaufman
(Fallingwater)
Bear Run, Pensilvanija,
1936.

Frenk Lojd Rajt

Kuća Barnsdol 1917-20.

Kuće iz "holivudske faze" predstavljaju istrazivanje indijanskih motiva (upoređivana sa arhitekturom Maja), prvobitnog skloništa i korišćenja tehnologije armiranog betona.

Trebalo je projektovati čitav mali kvart sa eksperimentalnim pozorištem, ateljeima i kućama za umetnike, manjim rezidencijama i glavnom zgradom na vrhu brda.

Organizovana u vidu niza horizontalnih traktova sa terasama na ravним krovovima. Izduženi volumeni kuće grupisani su tako da čine atrijum. Masivne forme sa kosim zidovima i unutrašnjim dvorištima,, bazenima i krovnim terasama. Naglasak na zidovima, a ne na prozorima – izdvojenost od spoljnog sveta.

Kuća Enis 1923-24.

Frenk Lojd Rajt

Kuća Milard 1923-24.

Frenk Lojd Rajt

**Kuća Rouz Poson
Feniks, Arizona
1939-1940.**

Frenk Lojd Rajt

**Zgrada Larkin
Bafalo, Njujork
1903-05.**

Dekomponovanje prostora - karakteristično;
centralni prostor osvetljen odozgo, okolo četvorospratne galerije sa ugaonim stepeništim; bezornamentalne zidne površine, fiksni prozori, izolovanost od spoljašnjeg sveta - potupna klimatizacija (jedna od prvih klimatiziranih poslovnih zgrada); dizajn nameštaja (ceo enterijer sam nacrtao); ulaz - stepenasti vodopad

Frenk Lojd Rajt

**Zgrada Larkin
Bafalo, Njujork
1903-05.**

Frenk Lojd Rajt

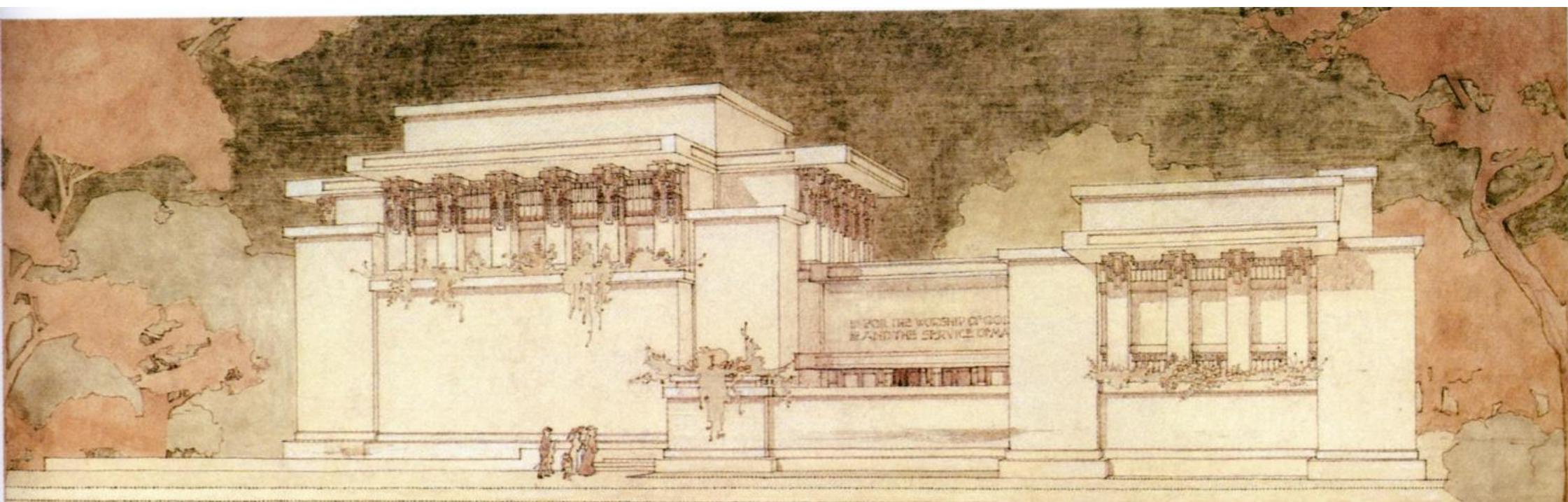
Unitaristički hram

Ouk Park, Ilionis

1905-07.

Dva odvojena bloka - auditorijum i crkva; betonska konstrukcija obložena opekom; centralni prostor (plastičan), osvetljenje odozgo i sa strane, total - dizajn enterijera; galerije okolo, na koje se penje stepenicama sa sva četri ugla

Frenk Lojd Rajt

**Imperial hotel, Tokio
1915-22.**

U ovom ogromnom projektu Rajt je pokušao da integriše tradicionalnu japansku kulturu, uključujući i jedan ograđeni hram, sa kompleksnim programom jednog internacionalnog hotela.

Frenk Lojd Rajt

Poslovna zgrada voskarske kompanije Džonson Vaks, Rejsin, Viskonsin, 1936.-39.

-> korišćena geometrija kruga; nema vizuelne veze sa eksterijerom, za osvetljenje se koristi nadsvetlo i staklene pireks cevi (u zidovima); u glavnom prostoru - slobodni plan (sve je mekano, zaobljeno, od opeke), pečurkasti stubovi od 9 m; visoka cena izgradnje, dosta negativnih reakcija; 1944.-50. dodata je laboratorijska kula; zaobljeni uglovi; spratovi se sužavaju na dole; materijali u kompleksu - opeka, beton, peščar, pireks cevi (betonsko - gljivasta konstrukcija); klimatizacija;

Frenk Lojd Rajt

Poslovna zgrada voskarske kompanije Džonson Vaks, Rejsin, Viskonsin, 1936.-39.

-> korišćena geometrija kruga; nema vizuelne veze sa eksterijerom, za osvetljenje se koristi nadsvetlo i staklene pireks cevi (u zidovima); u glavnom prostoru - slobodni plan (sve je mekano, zaobljeno, od opeke), pečurkasti stubovi od 9 m; visoka cena izgradnje, dosta negativnih reakcija; 1944.-50. dodata je laboratorijska kula; zaobljeni uglovi; spratovi se sužavaju na dole; materijali u kompleksu - opeka, beton, peščar, pireks cevi (betonsko - gljivasta konstrukcija); klimatizacija;

Frenk Lojd Rajt

Zgrada Džonson Veks
Rejsin, Viskonsin
1936-39.

Frenk Lojd Rajt

**Muzej Gugenhajm, Nju Jork,
1943.-46.; 1956.-59.**

Konstrukcijska zamisao i idejna skica datiraju od ranije, iz njegovih crteza za planetarijum Gordon Strong iz 1925 - "zigurat" namenjen "njenom bozanstvu prirodi".

U Guggenheimu je izokrenuo spiralu planetarijuma koja se smanjuje od spolja ka unutra, izvrćući prethodni prilaz za automobile u unutrašnju spiralnu galeriju - produzenu prostornu spiralu koju opisuje kao "neprekinuti talas".

Frenk Lojd Rajt

**Muzej Gugenhajm
Njujork
1943-59.**

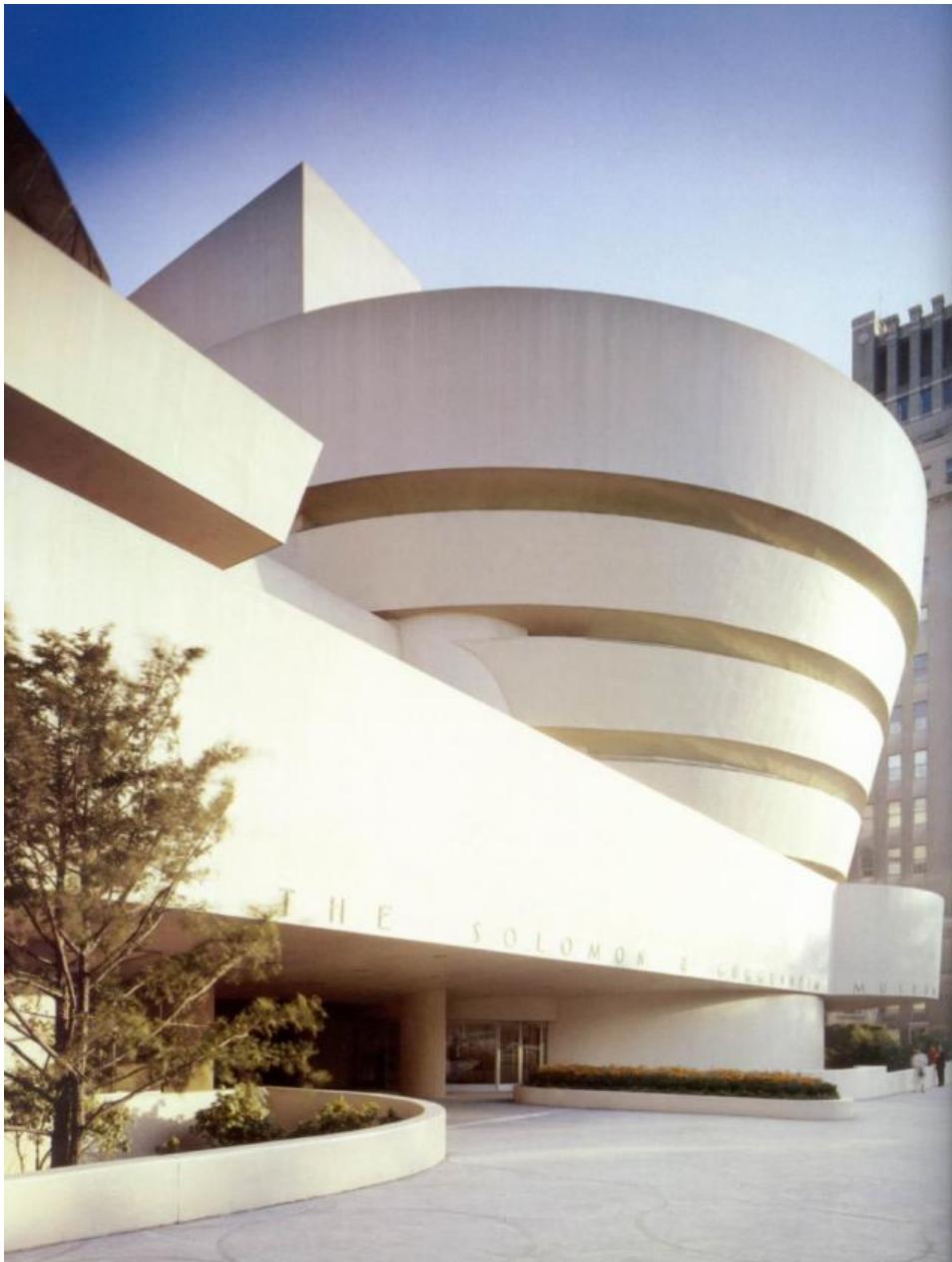

Frenk Lojd Rajt

**Muzej Gugenhajm
Njujork
1943-59.**

Frenk Lojd Rajt

**Muzej Gugenhajm
Njujork
1943-59.**

Frenk Lojd Rajt

**Muzej Gugenhajm
Njujork
1943-59.**

Izlozbene površine su postavljene duž spiralne rampe. Zenitalno osvetljenje, izlaganje gotovo nemoguće:

- 1) zidovi su nagnuti upolje;
- 2) iznad očiju je svetla traka;
- 3) zid je kruznog oblika;

Frenk Lojd Rajt

**Muzej Gugenhajm
Njujork
1943-59.**

t